

2017-08-24

Barn- och ungdomsnämnden

Dnr Bun: 2017/253

Utredning om daglig rörelse i grundskolan

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsförvaltningens förslag

1. I det kommande budgetarbetet beaktas att ytterligare resurser riktas till barn- och ungdomsförvaltningen i syfte att möjliggöra en kostnadstäckning för pilotprojektet.
2. Barn- och ungdomsförvaltningen ges i uppdrag att följa de påbörjade pilotprojekten och ta del av skolornas utvärderingar. Hösten 2018 genomför barn- och ungdomsförvaltningen en uppföljning av pilotprojektet.

Ärendet i korthet

Syftet med denna utredning är primärt att synliggöra förutsättningar och möjligheter för ett pilotprojekt med daglig rörelse i några av Järfällas skolor. Målsättningen är vidare att kunna lämna ett förslag till barn- och ungdomsnämnden om huruvida det finns förutsättningar att gå vidare med ett pilotprojekt samt att beskriva hur pilotprojektet skulle kunna se ut.

Utredningens slutsats är att det är svårt att på ett schablonmässigt sätt redogöra för hur skolor kommer påverkas vid ett pilotprojekt, då skolans lokala val påverkar såväl innehåll som kostnader. Under utredningens gång har det dock framkommit att tre skolor - Björkebyskolan/Tallbohovskolan och Olovslundskolan – redan har beslutat att genomföra egna pilotprojekt med start hösten 2017. Då nämnda skolor redan har påbörjat sina projekt kan det alltså utan omsvep konstateras att det finns förutsättningar för att genomföra lokala pilotprojekt i Järfälla. Utredningens förslag blir att i det kommande budgetarbete beakta att ytterligare resurser riktas till barn- och ungdomsförvaltningen. Därutöver åtar sig barn- och ungdomsförvaltningen att följa skolornas pilotprojekt och genomföra en uppföljning hösten 2018.

Handlingar

1. Barn- och ungdomsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-08-24
2. Utredning om daglig rörelse i grundskolan, Bun 2017/253

Bakgrund

I maj 2017 kom en rapport från Centrum för idrottsforskning (CIF) som bekräftade det som andra studier tidigare har indikerat – svenska elever rör sig för lite. Enligt

rekommendationer antagna av svenska Läkarsällskapet bör unga ägna minst 60 minuter per dag åt pulshöjande motion och träning.

Barn- och ungdomsförvaltningen har fått i uppdrag från barn- och ungdomsnämnden att utreda förutsättningar och möjligheter för ett pilotprojekt som ska handla om daglig rörelse för elever i ett urval av Järfällas grundskolor. I uppdragsbeskrivningen framgår att deltagandet i projektet ska bygga på frivillighet från skolorna. I uppdraget ingår också att redogöra för ekonomiska konsekvenser.

Analys

Det har länge varit känt att rörelse och träning för med sig en mängd positiva effekter. I och med att skolor har prövat olika modeller för ökad fysisk aktivitet kan det även fastslås att rörelse ger tydligt förbättrade skolresultat. Två av de modeller som har testats i Sverige, bland annat Bunkeflomodellen och pulsträningen i Vammarskolan, visar inte bara på förbättrade skolresultat utan även högre närvaro bland eleverna som har medverkat.

Det går inte att på ett schablonmässigt sätt redogöra för hur skolor kommer påverkas, och vad som kommer krävas av dem, då skolans lokala val påverkar såväl innehåll som kostnader. Framför allt är verksamhetens innehåll avgörande för hur en organisation kan se ut och hur stora kostnaderna blir. Om aktiviteterna kräver en viss typ av kompetens, till exempel utbildade idrottslärare, blir det mer krävande för en skola att lösa verksamheten rent organisatoriskt, eftersom endast ett fåtal lärare kan driva och leda aktiviteterna. Tiden är också en faktor som har betydelse för hur ett projekt utformas. Tid behövs för aktiviteter, dusch och förflyttning, vilket gör att skoldagens påverkas tidsmässigt. En annan faktor som sätter ramar för den dagliga rörelsen är de lokaler som finns tillgängliga. Om det inte finns plats och tid i idrottshallar måste aktiviteterna anpassas utifrån att eleverna inte kan duscha efteråt. Summerat kan det alltså konstateras att de lokala förutsättningar som finns på varje skola spelar en mycket stor roll för hur man väljer att organisera den dagliga fysiska aktiviteten.

Barnkonsekvensanalys

Tidigare forskning visar att såväl den fysiska som den psykiska hälsan påverkas positivt vid daglig fysisk aktivitet. Över tid kan det därför antas att elevers skolresultat och deras allmänna mående potentiellt sett kan förbättras vid ett deltagande i daglig rörelse i skolan.

Ekonomiska konsekvenser

I de redan uppstartade pilotprojekten beräknas kostnaden uppgå till totalt cirka 363 000 kronor per budgetår. Denna kostnad består av utökade lärarkostnader, cirka 262 500 kronor, och utvärderingskostnader om cirka 100 500 kronor. Kostnaden är fördelad på två skolor, Björkebyskolan och Tallbohovskolan. Björkebyskolans kostnader beräknas vara ungefär dubbelt så stora som Tallbohovsskolans kostnader på grund av ett högre antal deltagande elever.

Slutsatser

Utredningens syfte var primärt att synliggöra förutsättningar och möjligheter för ett pilotprojekt med daglig rörelse i fokus, såsom uppdraget beskriver. Utredningens

slutsats är att olika lokala val påverkar förutsättningar och möjligheter i utformningen av pilotprojekten. Det går inte att på ett schablonmässigt sätt redogöra för hur skolor kommer påverkas, och vad som kommer krävas av dem, då skolans lokala val påverkar såväl innehåll som kostnader. Detta framgår tydligt av de fall med pilotprojekt som nu har påbörjats i Järfälla kommun. I pilotprojektet på Björkebyskolan kan det framhållas att pilotprojektet medför ett antal konsekvenser, bland annat schemamässig prioritering och utökade lärarkostnader om cirka 175 000 kronor årligen samt en engångskostnad om cirka 67 000 kronor. På Tallbohovskolan uppgår de utökade kostnaderna till hälften av Björkebyskolans kostnader, det vill säga 87 500 kronor för lärare och 33 500 kronor för utvärderingen. I fallet Olovslundskolan uppstår inga utökade kostnader, eftersom projektet kommer att bedrivas inom ramarna för fritidshemsverksamheten med befintliga lärarresurser.

Målsättningen med uppdraget var också att kunna ”lämna ett förslag till barn- och ungdomsnämnden om huruvida det finns förutsättningar att gå vidare med ett pilotprojekt samt att beskriva hur pilotprojektet skulle kunna se ut”. Eftersom det har framkommit att tre skolor i Järfälla redan har planerat att genomföra egna pilotprojekt, kan det konstateras att det finns förutsättningar för att gå vidare med pilotprojekt.

Utredningens förslag blir att i det kommande budgetarbete beakta att ytterligare resurser riktas till barn- och ungdomsförvaltningen. Medel om 363 000 kronor avsätts för att täcka kostnaderna för kalenderåret 2018. Kostnadsersättningen grundar sig på de kostnader som skolorna beräknas ha för budgetåret 2018. Utredningens förslag blir vidare att barn- och ungdomsförvaltningen noggrant följer de pilotprojekt som nu tar sin början och tar del av skolornas utvärdering. Med hjälp av uppföljningen kan det därefter analyseras vilka förutsättningar och kostnader Järfälla skulle ha att genomföra dagliga fysiska aktiviteter på flera skolor. En uppföljning av skolornas pilotprojekt kan göras hösten 2018.

Minna Avrin
Barn- och ungdomsdirektör

Christina Dahlin Wibom
Verksamhetschef för Utveckling och stöd

Kristofer Fagerström
Utredare

Sandra Backlund
Utredare

Expedieras
Alla grundskolor i Järfälla kommun
Diariet